

Որակի հռչակագիր Ընդհանուր օգտագործման օդային տրանսպորտի աշխատանքի մասին

Ընդհանուր տեղեկատվություն վիճակագրական արտադրանքի մասին		
0.1	Անվանումը	Ընդհանուր օգտագործման օդային տրանսպորտի աշխատանքի մասին
0.2	Ոլորտը	Տրանսպորտ
0.3	Պատասխանատու մարմինը, բաժինը, անձը և այլն	Արմստատ Տրանսպորտի և կապի վիճակագրության բաժին Բաժնի պետ Անահիտ Ներսիսյան Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության պող., Կառավարական տուն 3 Հեռախոս՝ +374 11 582949 Էլ. փոստ՝ anahit_nersisyan@armstat.am , info@armstat.am
0.4	Նպատակը և պատմությունը	<p>Օգտագործողներին տրամադրել արդիական տեղեկատվություն օդային տրանսպորտի արտադրանքի (առաքվել են բեռներ և փոստ, ներկրվել են բեռներ և փոստ, մեկնել են ուղևորներ, ժամանել են ուղևորներ, ընդ որում դրանցից առանձնացվում են փոխադրումները հայաստանյան շարժակազմով, ինչպես նաև փոխադրումներ դեպի ԵԱՏՄ երկրներ, ավիափոխադրումների ընդհանուր ծավալը, բեռնաշրջանառություն, ուղևորաշրջանառություն, ուղևորների փոխադրումներից ստացված հասույթը, բեռների փոխադրումներից ստացված հասույթը, օժանդակ և լրացուցիչ օդային տրանսպորտի գործունեությունից ստացված հասույթը (առանց ավելացված արժեքի հարկի), աշխատավարձի հաշվարկման համար կիրառվող աշխատողների միջին ամսական թվաքանակը:</p> <p>Ցուցանիշների հաշվառումն ունի երկար տարիների պատմություն և վարվում է 20-րդ դարի 40-ական թվականներից: Տարիների ընթացքում այն պարբերաբար կատարելագործվել է՝ միջազգային դասակարգումներին, ցուցանիշների կազմին և այլ չափորոշիչներին համադրելիությունն ապահովելու նկատառումներով:</p>
0.5	Օգտագործողները և կիրառումը	<p>Վիճակագրական տեղեկատվության հիմնական օգտագործողներն են պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, հասարակական, գիտակրթական, ֆինանսական կազմակերպությունները, գործարար համայնքը, զանգվածային լրատվամիջոցները, միջազգային կազմակերպությունները և այլն:</p> <p>Օդային տրանսպորտի արտադրանքի ցուցանիշները կիրառվում են տրանսպորտի բնագավառում ռազմավարությունների մշակման, մարտավարական խնդիրների լուծման, բիզնես միջավայրի</p>

		վերլուծության, զարգացման միտումների բացահայտման և այնպատակներով:
0.6	Տեղեկությունների աղբյուրները	Ցուցանիշների կազմման հիմնական աղբյուրը վիճակագրական հաշվետվություններով իրավաբանական անձանցից ամսական և տարեկան պարբերականությամբ հավաքվող տվյալներն են:
0.7	Տվյալների հավաքման իրավական լիազորությունը	Տվյալները հավաքվում են «Պաշտոնական վիճակագրության մասին» օրենքի և «Հնգամյա վիճակագրական ծրագրի» հիման վրա, ինչպես նաև ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2016թ. հունիսի 20-ի «Վիճակագրական տվյալների հավաքման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 05-Ն և «Տարեկան վիճակագրական ծրագիրը հաստատելու մասին» որոշումների հիման վրա:
0.8	Ռեսպոնդենտների (սկզբնական տեղեկություններ ներկայացնողների) ծանրաբեռնվածությունը	Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն չի հաշվարկվում:
1 Բովանդակություն		
1.1	Բովանդակության նկարագիրը	<p>Օդային տրանսպորտի գործունեությունը բնութագրվում է բեռների (ուղեբեռ, բեռ ու փոստ) և ուղևորների փոխադրումներով, դրանց դիմաց ստացված հասույթով, բեռնաուղևորաշրջանառությամբ, շահագործվող շարժակազմի քանակով, դրանց տեխնիկական վիճակով և այլն:</p> <p>Առանձնացվում է օդային տրանսպորտով կանոնավոր և ոչ կանոնավոր փոխադրումներ:</p> <p>Օդային տրանսպորտով կանոնավոր փոխադրումները պլանավորված չվացուցակով կատարված չվերթներն են բեռնվածությամբ պայմանավորված լրացուցիչ չվերթները):</p> <p>Օդային տրանսպորտով ոչ կանոնավոր փոխադրումները՝ պայմանագրային հիմունքներով կատարված առևտրային չվերթներն են:</p>
1.2	Վիճակագրական հասկացություններ	<p><i>Հիմնական հասկացություններ</i></p> <p>Առաքվել են բեռներ և փոստ, ներկրվել են բեռներ և փոստ ցուցանիշներում ներառվում են հանրապետությունից առաքված և հանրապետություն ներկրված բեռները (ներառյալ այլ պետությունների ինքնաթիռներով փոխադրված բեռների և փոստի քանակը), արտահայտված տոննաներով:</p> <p>Մեկնել են ուղևորներ ցուցանիշը իրենից ներկայացնում է հանրապետությունից մեկնած ուղևորների թվաքանակը (ներառյալ այլ պետությունների ինքնաթիռներով մեկնած ուղևորները):</p>

		<p>Ժամանել են ուղևորներ ցուցանիշը իրենից ներկայացնում է հանրապետություն ժամանած ուղևորների թվաքանակը (ներառյալ այլ պետությունների ինքնաթիռներով ժամանած ուղևորները):</p> <p>Հայաստանյան շարժակազմով ցուցանիշում ներառվում են միայն Հայաստանի Հանրապետության ինքնաթիռներով առաքված և ներկրված բեռների և փոստի քանակները, մեկնած և ժամանած ուղևորների թվաքանակները:</p> <p>Բեռնաշրջանառությունը որոշվում է հայաստանյան շարժակազմով յուրաքանչյուր չվերթով փոխադրված բեռների քանակի և համապատասխան շահագործական հեռավորության արտադրյալների հանրագումարով:</p> <p>Ուղևորաշրջանառությունը որոշվում է հայաստանյան շարժակազմով յուրաքանչյուր չվերթով փոխադրված ուղևորների թվաքանակի և համապատասխան շահագործական հեռավորության արտադրյալների հանրագումարով:</p> <p>Ավիափոխադրումների ընդհանուր ծավալը որոշվում է հայաստանյան շարժակազմով յուրաքանչյուր չվերթով փոխադրված բեռների, ուղեբեռների ծավալի, ուղևորների թվաքանակի (վերածած կգ-ի՝ 1 ուղևորը - 90 կգ) և համապատասխան շահագործական հեռավորության արտադրյալների հանրագումարով:</p> <p>Բեռնափոխադրումներից ստացված հասույթն իրենից ներկայացնում է բեռնափոխադրումներից գոյացած գումարը՝ դրամական արտահայտությամբ առանց ավելացված արժեքի հարկի:</p> <p>Ուղևորափոխադրումներից ստացված հասույթն իրենից ներկայացնում է վաճառված տոմսերից գոյացած գումարը՝ դրամական արտահայտությամբ առանց ավելացված արժեքի հարկի:</p> <p>Օժանդակ և լրացուցիչ օդային տրանսպորտի գործունեությունից ստացված հասույթը (<i>առանց ավելացված արժեքի հարկի</i>) ներառում է՝ ուղեբեռի գրանցման և ընդունման, ուղևորների օդանավերին (օդանավերից) տեղ հասցնելու, տեղերի ամրագրման, հանձնված տոմսերի ընդունման և վճարների վերադարձման, ռադարային կայանների, տեղեկատու բյուրոների, սպասարանների, մոր և մանկան սենյակների տրամադրման, բեռների փոխադրմանը վերաբերող տրանսպորտային գործակալների միջնորդական ծառայություններից, ինչպես նաև տոմսերի վաճառքի միջնորդավճարների գումարները և այլն:</p> <p>Կատարված է ինքնաթիռ-կմ ցուցանիշը որոշվում է թռիչքների քանակի և համապատասխան շահագործական հեռավորության</p>
--	--	---

		<p>արտադրյալների հանրագումարով:</p> <p>Շահագործական հեռավորությունը տվյալ չվերթի կետերի միջև ընկած հեռավորությունն է:</p> <p>Ինքնաթիռների թռիչքների քանակը իրենից ներկայացնում է ինքնաթիռների մեկնումների և ժամանումների թվի հանրագումարը:</p> <p>Թռիչքաժամերի ցուցանիշը ցույց է տրվում ամբողջական թվերով և ներկայացնում է թռիչքը սկսելու պահից մինչև վայրէջքը ընկած ժամանակահատվածը:</p> <p>Փաստացի ուղևորաշրջանառություն ցուցանիշը իրենից ներկայացնում է յուրաքանչյուր չվերթի ընթացքում տեղափոխված ուղևորների փաստացի քանակի և այդ չվերթի համապատասխան շահագործական հեռավորության արտադրյալի հանրագումարը:</p> <p>Սահմանային ուղևորաշրջանառություն ցուցանիշը իրենից ներկայացնում է ուղևորների համար նախատեսված ինքնաթիռների բազկաթոռների քանակի և տվյալ ինքնաթիռի թռիչքի համապատասխան շահագործական հեռավորության արտադրյալի հանրագումարը:</p> <p>Փաստացի բեռնաշրջանառությունը որոշվում է յուրաքանչյուր չվերթով փոխադրված բեռների փաստացի քանակի և համապատասխան շահագործական հեռավորության արտադրյալների հանրագումարով:</p> <p>Փաստացի տոննա-կիլոմետրաժ ցուցանիշը իրենից ներկայացնում է տոննա կիլոմետրաժների հանրագումարն՝ ըստ փոխադրումների և ինքնաթիռների տեսակների:</p> <p>Ուղևորատար տոննա-կիլոմետրաժը ստացվում է ուղևոր- կիլոմետրը 0,09 գործակցով բազմապատկելու միջոցով:</p> <p>Սահմանային տոննա-կիլոմետրաժ ցուցանիշը իրենից ներկայացնում է յուրաքանչյուր ինքնաթիռի սահմանային բեռնման (բեռնատարողության) և համապատասխան շահագործական հեռավորության արտադրյալների հանրագումարը:</p> <p>Չվացուցակով նախատեսված չվերթների քանակը իրենից ներկայացնում է չվացուցակով նախատեսված կանոնավոր չվերթների քանակը:</p> <p>Փաստացի մեկնած ինքնաթիռների քանակը իրենից ներկայացնում է հանրապետությունից փաստացի մեկնած ինքնաթիռների (ներառյալ</p>
--	--	--

		<p>ոչ կանոնավոր չվերթները) քանակը:</p> <p>Ժամանաձև հինքնաթիռների և ուղղաթիռների քանակն ըստ չվացուցակի ցուցանիշն իրենից ներկայացնում է ժամանաձև հինքնաթիռների և ուղղաթիռների քանակն ըստ չվացուցակի:</p> <p>Փաստացի ժամանաձև հինքնաթիռների և ուղղաթիռների քանակ ըստ չվացուցակի ցուցանիշը՝ փաստացի ժամանաձև հինքնաթիռների և ուղղաթիռների քանակն է:</p> <p><i>Ճյուղային ընդգրկունություն</i></p> <p>Օդային տրանսպորտի վիճակագրական դիտարկումները ներառում է Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀԴ խմբ. 2)՝ փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն (բաժին H), որտեղ ներառվում է օդային ուղևորափոխադրումները և բեռնափոխադրումները, օդային ուղևորափոխադրումներ կանոնավոր չվերթներով (հաստատված երթուղիներով, համաձայն չվացուցակի), ոչ կանոնավոր (չարտերային) չվերթներով, զբոսաշրջության կամ հետազոտական նպատակներով իրականացվող չվերթներ: Ներառվում է նաև ուղևորափոխադրող օդային տրանսպորտի հանձնումը վարձակալության անձնակազմով, ընդհանուր օդագնացական ծառայությունները, օրինակ՝ ավիաակումբների կողմից ուսումնական կամ այլ նպատակներով կազմակերպվող թռիչքներ:</p> <p>Բացառում է գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքերի մշակումը օդանավերից, օդանավերի ու դրանց շարժիչների հիմնական նորոգումը, օդային գովազդային ծառայությունները, օդալուսանկարահանումը: Բացառում է նաև օդային տրանսպորտի հանձնումը վարձակալության առանց անձնակազմի:</p> <p>Այս հատվածում ներառվում է նաև օդային բեռնափոխադրումներ կանոնավոր չվերթներով (հաստատված երթուղիներով, համաձայն չվացուցակի), ոչ կանոնավոր (չարտերային) չվերթներով, փոստի օդային փոխադրում կանոնավոր և ոչ կանոնավոր չվերթներով, բեռնատար օդային տրանսպորտի հանձնումը վարձակալության անձնակազմով:</p> <p>Այս բաժինը ներառում է նաև օդային տրանսպորտի օժանդակ գործունեությունը՝ օդային տրանսպորտով ուղևորների, կենդանիների և բեռների փոխադրման հետ կապված տերմինալների շահագործում, օդանավակայանների և օդային երթուղիության կառավարման, թռիչքադաշտի և այլ սպասարկման ծառայություններ, օդանավակայաններում հրդեհների մարման և կանխարգելման ծառայություններ: Ներառում է նաև ուղեբեռի գրանցման և</p>
--	--	---

		<p>ընդունման, ուղևորների օդանավերին (օդանավերից) տեղ հասցնելու, տեղերի ամրագրման, հանձնված տոմսերի ընդունման և վճարների վերադարձման, ռադարային կայանների, տեղեկատու բյուրոների, սպասարանների, մոր և մանկան սենյակների տրամադրման, բեռների փոխադրմանը վերաբերող տրանսպորտային գործակալների միջնորդական ծառայությունները և այլն:</p> <p>Բացառում է օդաչուական դպրոցների գործունեությունը:</p> <p><i>Աշխարհագրական ընդգրկունություն</i></p> <p>Ընդգրկում է Հայաստանի Հանրապետությունը՝ օդային տրանսպորտի ցուցանիշներն ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի չեն հավաքվում:</p> <p><i>Հրապարակման խմբավորումներ</i></p> <p>Տվյալները հրապարակվում են ըստ հաղորդակցության տեսակների: Տվյալները հրապարակվում են նաև աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի՝ գերփոքր (մինչև 9 մարդ), փոքր (10-49 մարդ), միջին (50-249 մարդ) և խոշոր (250 և ավել մարդ):</p>
2. Ժամանակայնություն		
2.1	Հաշվետու ժամանակահատվածը	Ամսական, տարեկան
2.2	Հրապարակման ամսաթիվը	Ամսական յուրաժամանակ (օպերատիվ) տվյալները հրապարակվում են հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 35/36-րդ օրը, իսկ տարեկան ցուցանիշները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող տարվա 4-րդ եռամսյակում:
2.3	Ճշտապահություն	Տվյալները հրապարակվում են տարեկան ծրագրերով հրապարակման ժամանակացույցին համապատասխան և սահմանված ժամկետներից ուշացումներ չեն արձանագրվել:
2.4	Հաճախականությունը	Ամսական, տարեկան
3 .Ճշգրտություն		
3.1	Ընդհանուր ճշգրտություն	Տեղեկատվությունը տրամադրվում է օդային տրանսպորտի վերաբերյալ վարչական վիճակագրություն վարող մարմնի ՀՀ կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության կողմից: Վերջինիս կողմից տվյալները հավաքվում են թվով 5 տնտեսվարող սուբյեկտից՝ ամսական և տարեկան պարբերականությամբ:
3.2	Անճշտության աղբյուրները	Անճշտության աղբյուրներ առկա չեն: Սահմանված ժամկետում վիճակագրական տվյալների չներկայացման դեպքում կրկնվում են նախորդ ժամանակաշրջանի տվյալները:
3.3	Ճշգրտության	Պատասխանների մակարդակը կազմում է 100%:

	չափումները/ չափելիությունը	
4 .Համադրելիություն		
4.1	Ժամանակագրական համադրելիություն	Մինչև 1998թ.-ը ցուցանիշը ներկայացվել է Ժողովրդական տնտեսության ճյուղերի համամիութենական դասակարգչին (ԺՏՃՀԴ) համապատասխան: 1998-2001թթ. կիրառվել է Միջազգային ստանդարտ ճյուղային դասակարգչի (ՄՍՃԴ) 3-րդ խմբագրությունը (ՄԱԿ): Սկսած 2002թ.-ից ցուցանիշը ներկայացվում է Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչին համապատասխան (մշակված Եվրոպական համայնքների վիճակագրական ծառայության կողմից հաստատված Տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի՝ NACE, հիման վրա): 2010թ.-ից կիրառվում է ՏԳՏՀԴ խմբ.2-ը:
4.2	Համադրելիությունն այլ վիճակագրության հետ	Առկա չէ:
4.3	Նախնական և վերջնական վիճակագրության միջև փոխկապվածությունը	<p>Առաջին անգամ հրապարակված տվյալներն որակվում են նախնական: Հրապարակված տվյալների փոփոխություններն ուղեկցվում են բացատրական ծանոթագրություններով:</p> <p>Նախնական տվյալները վերանայվում են տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ներկայացված ճշգրտումների և այլ ստուգաճշտումների հիման վրա: Վերջնական տվյալները ներկայացվում են տարեկան հրապարակումներում:</p>
5 .Մատչելիություն		
5.1	Տարածման ձևաչափ	<p>Ամսական հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց (հայերեն):</p> <p>«Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը բնութագրող տվյալները հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ» (հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն)</p> <p>Տարեկան հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի վիճակագրական տարեգիրք» (հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն):</p> <p>«Հայաստանը թվերով» վիճակագրական ժողովածու (հայերեն և անգլերեն):</p> <p>Տվյալների բազաներ</p> <p>http://armstatbank.am/pxweb/hy/ArmStatBank/?rxid=602c2fcf-531f-4ed9-b9ad-42a1c546a1b6</p> <p>Ինտերնետային հասցե</p>

		<p>Հրապարակումների էլեկտրոնային տարբերակները հասանելի են հայերեն (ամբողջական), ռուսերեն և անգլերեն, հետևյալ հասցեով. http://www.armstat.am/am/?nid=82:</p>
5.2	<p>Հիմնական նյութերը. Պահպանումն ու կիրառելիությունը</p>	<p>Ռեսպոնդենտներից հավաքվող վիճակագրական հաշվետվությունները պահպանվում են ինչպես թղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային եղանակով: Էլեկտրոնային շտեմարանները ներառում են Իրավաբանական անձանց համար. ա/ իրավաբանական անձի ծածկագիրը բ/ հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ), գ/ պետական ռեգիստրում գրանցման համարը, դ/ իրավաբանական անձի լրիվ անվանումը, ե/ կազմակերպական-իրավական ձևը, զ/ իրավաբանական անձի գտնվելու վայրը (փոստային հասցեն), հեռախոսահամարը, ինչպես նաև հայեցողական կարգով՝ ֆաքսը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն, է/ գործունեության հիմնական տեսակը, ը/ արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների իրացումից ստացված զուտ հասույթը (առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի), թ/ աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը: Անհատ ձեռնարկատերերի համար. ա/ անունը, ազգանունը, բ/ հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ), գ/ պետական ռեգիստրում գրանցման համարը, դ/ պետական գրանցման ամսաթիվը, է/ բնակության վայրը, զ/ պետական գրանցման վայրը (եթե չի համընկնում բնակության վայրի հետ), հեռախոսահամարը, ինչպես նաև հայեցողական կարգով՝ ֆաքսը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն, է/ գործունեության հիմնական տեսակը, ը/ արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների իրացումից ստացված զուտ հասույթը (առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի), թ/ աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը:</p>
5.3	<p>Այլ տեղեկատվություն</p>	<p>Առկա է տեղեկատվություն Ընդհանուր վիճակագրական բիզնես-գործընթացի մոդելի համաձայն հետևյալ հասցեով՝ https://www.armstat.am/am/?nid=373:</p>
5.4	<p>Այլ տեղեկատվություն</p>	<p>Օդային տրանսպորտի արտադրանքի հիմնական ցուցանիշների հաշվարկման վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը զետեղված է՝ ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2019թ. մայիսի 24-ի թիվ 26-Ն որոշումով ««Ընդհանուր օգտագործման օդային տրանսպորտի աշխատանքի մասին» Ձև 1-ավիա (ամսական) ամփոփ</p>

		<p>վիճակագրական հաշվետվության ձևը և լրացման մեթոդական ցուցումը հաստատելու մասին» հաստատված հավելված 2-ում:</p> <p>Մեթոդաբանական պարզաբանումներ են առկա նաև «Հայաստանի վիճակագրական տարեգրքում», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույցների եռամսյակային թողարկումներում:</p>
6. Լրացուցիչ փաստաթղթավորում		
6.1		Լրացուցիչ փաստաթղթավորում առկա չէ: